

Body, Soul & Spirit

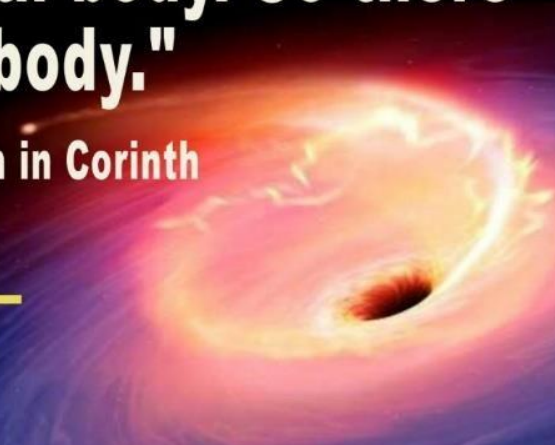

"There is a physical body. So there is also a spiritual body."

The Apostle Paul to the church in Corinth

---

by Joe McKinney and Randolph Dunn

Jiki, Rai da Ruhi

Ina Suke Zuwa Idan Ka Mutu?

Babi na 1

Me ke faruwa da Jiki, Rai da Ruhu?

Tun farko, Allah ya halicci sammai da kasa. Duniya ba ta da siffa da wofi. (Farawa 1:2) "Allah kuma ya ce, Bari ruwayen da ke karkashin sama su tattara wuri daya, bari sandarriyar kasa ta bayyana. Haka kuwa Allah ya kira busasshiyar kasa. (Farawa 1:9-10) "Allah kuma ya ce, Bari duniya ta fitar da masu-rai, bisa ga irinsu, dabbobi, da masu rarrafe, da namomin kasa, bisa ga irinsu: Haka kuwa ya kasance." (Farawa 1:24)

Sai Allah ya halicci mutum, mai zahiri kuma madawwami cikin kamannin kauna, adalci, salama, da rahama. Sai ya gaya wa Adamu da Hauwa'u su kula da wurin da aka sa shi, su hayayyafa su ribabbanya, kada su ci daga itacen sanin nagarta da mugunta. Amma sun yi zunubi sa'ad da suka bi sha'awoyinsu kuma suka ki bin itacen. Wannan rashin biyayya ya haifar da mutuwa ta jiki da ta har abada. Wannan ya shafi dukan mutane domin "dukan sun yi zunubi, sun kasa kuma ga darajar Allah." (Romawa 3:23)

Nufin Allah shi ne dukan mutane su canja daga tafarkinsu na zunubi, a wanke su kuma a tsarkake su ta wurin jinin Kristi, su kawo gafarar zunubai, domin su sami sulhu da Allah. Don a cim ma wannan, dole ne a ba da hadayar zunubi karbabbu. Yesu Banazare, Allah cikin surar mutum, wanda ya miƙa jikinsa marar zunubi a matsayin hadaya kadai kuma cikakkiyar hadaya ta zunubi ga duk wanda ya ba da bangaskiya da dogara ga Kristi ta wurin biyayya ta wurin binne shi cikin mutuwar, ya ta da sabon ruhu, ya sa a cikin Ikilisiyar Kiristi, kuma ya ba da Ruhu Mai Tsarki a matsayin kyauta. Sa'an nan waƙanda ke cikin Kristi za su yi girma kuma su balaga cikin kamannin Allah - kauna, aminci, salama, jinkai, gaskiya - ta wurin zama cikin Kalmar Almasihu da rayuwa bisa ga nufinsa.

Idan waƙanda ke cikin Kristi sun kasance da aminci, makomarsu ita ce rai madawwami tare da Allah, Kristi, Ruhu Mai Tsarki da sauran waƙanda aka yi masu adalci ta wurin jinin Kristi. Duk da haka, makomar masu tawaye, marasa aminci da rashin tuba mutuwa ce ta har abada tare da Iblis.

Mutane kamar Ayuba sukan tambayi abin da ke faruwa bayan mutuwar jiki suna tambaya; "Idan mutum ya mutu, zai sake rayuwa?" (Ayuba 14:14)

Kafin yin magana "Idan mutum ya mutu, zai sake rayuwa?", an tsara wasu ma'anar kalmomin da aka yi amfani da su a cikin wannan binciken da kuma bitar wanzuwar mutum tun daga farko.

JIKI– Mutumin da ake iya gani da na zahiri – naman jikin mutum da na jini.

"Sa'an nan Ubangiji Allah ya siffata mutumin turbaya daga kasa, ya hura numfashin rai a cikin hancinsa, mutumin kuma ya zama mai rai."(Farawa 2:7-8)

"Hannunka suka yi ni, ka yi ni, yanzu ka hallaka ni gaba daya."(Ayuba 10:8-9)

"Gama abin da ya faru da 'ya'yan mutane kuma yakan faru da dabbobi, abu daya ya same su: kamar yadda daya ya mutu haka kuma dayan yake mutuwa. Hakika, dukansu numfashi daya ne, mutum ba shi da wani amfani a kan dabbobi, gama duka banza ne. Duk suna tafiya wuri daya: duka daga turbaya suke, duka kuwa sun koma turbaya."(Mai-Wa'azi 3:19-21)

MUTUWA- Kashe ayyukan zuciya, huhu, kwakwalwa, da dai sauransu na jiki na zahiri.

A cikin asusun rigyawa, ya ce "Dukan abin da ke bisa busasshiyar kasa wanda numfashin rai yake cikinsa ya mutu." (Farawa 7:22)

"Jikin da ba shi da ruhu matacce ne."(Yakubu 2:26)

"Kamar yadda aka kebe mutum ya mutu sau daya, bayan haka kuma shari'a ta zo, haka kuma Kristi, da aka miƙa sau daya domin ya dauki zunuban mutane da yawa, za ya bayyana a karo na biyu, ba domin ya yi zunubi ba, amma domin ya ceci wadanda ke jiransa."(Ibraniyawa 9:27-38)

SharhiJikin mutum ya kasance datti marar rai har sai da Allah ya hura cikin jiki ya ba mutum rai da ruhi.

KABARI -Kabari yana inda aka bar mataccen gawar jiki ko aka sa - teku, jeji, kabari, ko duk wani abu da ke nuna alamar karshe.

HADES -Hades ya fito ne daga kalmar Ibrananci sheol da kalmomin Helenanci aidos ko hadou ma'ana wurin zaman rayukan matattu na zahiri - duniyar da ba a gani ko gaibu na madawwamiyar rayuka na wadanda suka mutu a zahiri.

Sharhi: Wasu Littafi Mai Tsarki sun fassara aidos da hadou cikin kuskure a matsayin "jahannama." Amma kalmar Jahannama ita ce geɓɓe - wurin da aka kebe don Iblis. Wannan kuskuren fassarar ya haifar da rudani da yawa.

"Akwai wani attajiri mai saye da shunayya da lallausan lili, yana cin abinci mai dadi kowace rana, a kofarsa kuma aka ajiye wani matalauci mai suna Li'azaru, mai miyagu, yana so a ci abinci da abin da ya fado daga teburin mai arziki. azaba, ya daga idanunsa, ya ga Ibrahim daga nesa, Li'azaru a gefensa."(Luka 16:19-23)

Sharhi: Hades yana da gefen aljanna ga salihai kuma yana da gefen azaba ga wadanda suka ki yin biyayya ga Allah, masu tawaye, marasa aminci da fajirai.

JAHANNAMA– Kalmar Ibrananci geénee da farko tana nufin wurin da Yahudawa masu bautar gumaka suka kone 'ya'yansu da rai don bauta wa gumakan Moloch da Baal. Bayan hijira na Babila wannan kwarin ya zama juji na birnin kuma ana ci gaba da ci da wuta. Ya zo don ya nuna Jahannama, madawwamin wurin mugaye, kishiyar sama. [Kamus na Littafi Mai Tsarki na Easton, Littafi Mai Tsarki na Nazarin PC ta Biblesoft]

RAYUKA– Kalmar Helenanci psuche tana nufin madawwamin mutum, sanin lamirinsa da aka ba mutum lokacin da Allah ya hura rai a cikinsa. Ana kiran wannan sau da yawa a matsayin zuciya ko zahirinsa.

“Kada ku kashe wutar Ruhu, kada kuma ku raina annabce-annabce, ku gwada kome, ku rike nagarta, ku guje wa kowane irin mugun abu, Allah da kansa, Allah na salama, ya tsarkake ku da gaske. dukan ruhu, rai da jiki Ku kasance marasa aibu a zuwan Ubangijinmu Yesu Almasihu. Wanda ya kira ku mai aminci ne, zai kuwa yi.” (1 Tassalunikawa 5:19-24)

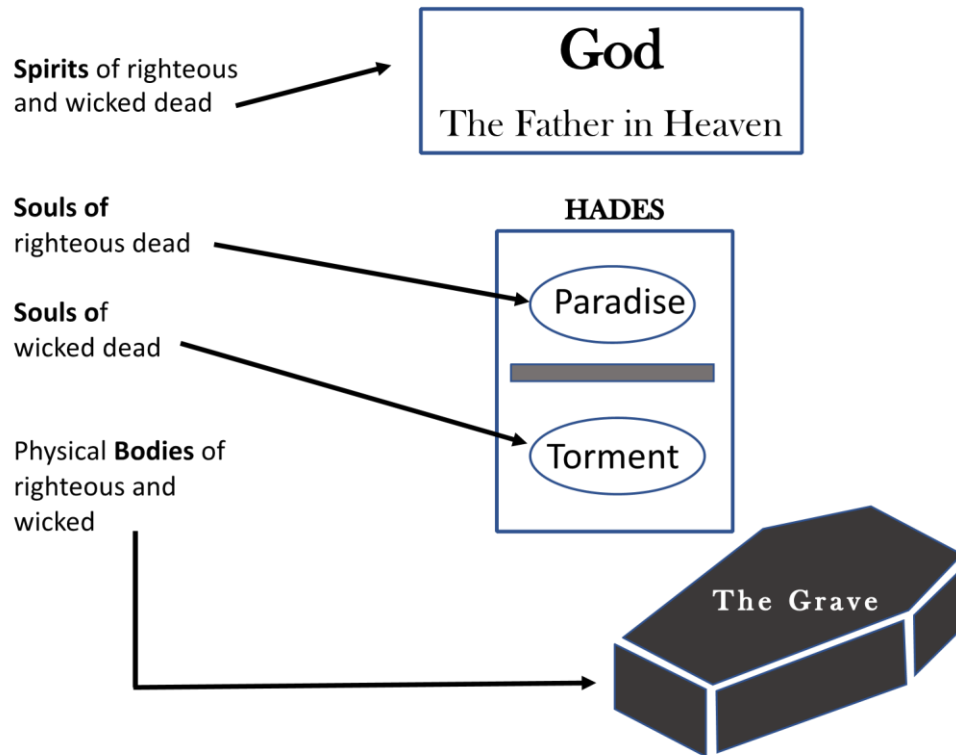
Matta ya rubuta Yesu yana cewa: “Kada ku ji tsoron waƙanda ke so su kashe jikinku, ba za su iya taƙa ranku ba. (Matta 10:28)

RUHU -Kalmar Ibrananci neshamah da kalmar Helenanci pneuma suna nufin ruhun mutum da Allah ya halitta a cikinsa wanda ke komawa ga Allah sa'ad da mutum ya mutu. "Tura (jiki) yana komawa ga kasa da ta fito, kuma ruhu ya koma ga Allah wanda ya ba ta." (Mai-Wa'azi 12:7)

Ga Kiristocin da ke Roma Bulus ya rubuta: “Ruhu da kansa yana shaida tare da ruhunmu, mu 'ya'yan Allah ne.” ... “Ruhu yana taimakonmu cikin rauninmu, ba mu san abin da ya kamata mu yi addu'a a kai ba, amma Ruhu da kansa yana yi mana roko da nishi waƙanda ba za su iya bayyanawa ba, kuma mai bincika zukanmu ya san tunanin Ruhu, domin Ruhu yana yin roko ga tsarkaka bisa ga nufin Allah.” (Romawa 8:16; 26-27)

Sharhi: “Ruhu” lokacin da aka danganta ga Allah ana fassara shi gabaɗaya a matsayin Ruhun Allah, Ruhun Kristi, Ruhu Mai Tsarki ko kuma Ruhu Mai Adalci.

Sharhi: Kalmar Aramaic ruwach da aka fassara zuwa “ruhu”, tana nufin dabbobi masu shakar rai ciki har da mutum.

Babi na 2 Lokacin Kristi Yana Duniya

“Mala’ikan Ubangiji ya bayyana gare shi [Yusufu] cikin mafarki, yana cewa, Yusufu dan Dawuda, kada ka ji tsoron daukar Maryamu matarka, gama abin da ke cikinta daga wurin Ruhu Mai Tsarki ne: za ta haifi da, za ka kuma sa masa suna Yesu, gama shi ne zai ceci mutanensa daga zunubansu.” (Matta 1:21-22).

Sharhi: Yesu ya ceci “mutanensa” BA DUKAN mutane ba.

Manzo Yohanna ya rubuta: “Washegari (Yohanna, mai-baftisma) ya ga Yesu na nufo shi, ya ce, ga Dan Rago na Allah, mai dauke da zunubin duniya.” (Yohanna 1:29).

“Haka, a rubuce yake cewa, Kristi zai sha wahala mutuwa (ta gicciye) a rana ta uku kuma ya tashi daga matattu, domin a yi shelar tuba da gafarar zunubai da sunansa ga dukan al'ummai (Yahudawa da Al'ummai), tun daga Urushalima. (Luka 24:46-47)

Sharhi: Wasu mutane suna da'awar idan mutuwa duk mutane za su je Aljanna. Idan wannan gaskiya ne to shelar "tuba da gafara" na zunubai ba lallai ba ne.

Yesu ya ce masa, "Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne rai: ba mai-zuwa wurin Uba sai ta wurina." (Yohanna 14:6-7)

“A cikinsa(Kristi) mun sami fansa ta wurin jininsa, gafarar laifofinmu, bisa ga yalwar alherinsa.”
(Afisawa 1:7)

Ba da dadewa ba kafin a gicciye shi, Yesu ya gaya wa almajiransa: *“Na bar Uban, na zo cikin duniya: yanzu ina barin duniya, in koma wurin Uba.”* (Yohanna 16:28)

Sharhi: Amma da farko dole ne Yesu ya cika nufin da ya sauko daga sama.

Dan Rago na Allah dole ne ya miƙa kansa ga Allah a matsayin hadaya ta fansa yayin da ya ɗauki zunuban mutum cikin jikinsa sa’ad da yake kan gicciye.” (2 Bitrus 2:24)

Shi da kansa(Almasihu) ya ɗauki zunubanmu a jikinsa bisa itace, domin mu mutu ga zunubai, mu rayu ga adalci; Ta wurin raunukansa kun warke. (1 Bitrus 2:24)

Yesu ya gaya wa barawon da aka gicciye tare da shi *“Hakika, ina ce maka, yau za ka kasance tare da ni a Aljanna.”* (Luka 23:43)

A sa’a ta tara ba ta mutu ba, Yesu ya ji Allah ya yashe shi yana kuka *“Allahna, Allahna, don me ka yashe ni?”* (Matta 27:26)

Ruhun Kristi ya *“je ya yi shelar (kalmar Helenanci kerusso – ma’ana mai shelar, shelar, wa’azi) ga ruhohin da ke cikin kurkuku, domin a dā ba su yi biyayya ba.”* (1 Bitrus 3:19-20)

Sharhi: Littafi Mai Tsarki ya yi shiru game da abin da ke cikin shelarsa. Da Yesu ya yi shelar wa waɗanda suke cikin Aljanna cewa yanzu an gafarta musu zunubansu kamar yadda aka yi hadayar kamiltacciyar hadaya.

Wani abu ya canza sosai sa’ad da Yesu ya koma wurin Uba. Ya mayar da Aljannah da dukkan rayukan da ke cikinta zuwa Aljannah. "Sa'ad da ya haura zuwa bisa, ya jagoranci rundunar kamammu, ya ba mutane kyautai." (Afisawa 4:8)

Sharhi: An tsarkake *“taron fursuna”* masu adalci da ke cikin Aljanna an tsarkake su, an gafarta musu, kuma an ɗauke su zuwa sama, tare da Yesu. Rayukan da suka saura a gefen azabar Hades suna jiran ranar sakamako.

Babi na 3

Lokaci Bayan Komawar Kristi ga Allah

Yesu ya yi alkawari:*“Zan gina cocina (Kristi) kuma kofofin Hades ba za su yi nasara da ita ba.”*
(Matta 16:18)

Sharhi: *“Ikilisiyar Kristi”* ba gini ba ne, haikali ko wuri mai tsarki amma jikin masu zunubi da aka gafartawa wanda aka yi masu adalci ta wurin jinin Kristi.

Sharhi: Kofofi ko shiga Hades mutuwa ce, rikon Shaidan a kan mutum. Tun da mutuwa ba za ta yi nasara a kan ikkilisiyar Kristi ba, to waƙanda ke cikin mulkinsa waƙanda suka mutu bayan tashin Kristi da hawan Yesu sama ba a tsare su a fursuna a Hades.

Sharhi: Mugaye suna cikin Hades, kurkukun da ke ɗauke da rayukan waƙanda ba a gafarta musu ba har sai Kristi ya dawo.

Bulus ya so:

"Don tashi kuma ku kasance tare da Kristi."(Filibbiyawa 1:23)

"Saboda haka, kullum muna da gaba gadi, mun kuma sani muddin muna gida a cikin jiki, ba mu da Ubangiji, muna rayuwa ta bangaskiya, ba ga gani ba, muna da gaba gadi, na ce, mun gwammace mu rabu da jiki, mu zauna tare da Ubangiji."(Korinthiyawa 5:6-8)

"Gama Allah bai sanya mu mu yi fushi ba(madawwamiyar azaba) amma don samun ceto ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi. Ya mutu dominmu, ko muna a farke (masu rai) ko muna barci (matattu), mu (masu cikin Almasihu) mu rayu tare da shi. Don haka ku karfafa juna, ku karfafa juna, kamar yadda kuke yi." (1 Tassalunikawa 5:9-11)

Sharhi: Duk wannan ya jitu da muradin Bulus. Begensa, da ya mutu, ba zai je Hades inda ba'a samun Yesu amma ya tafi sama, ya kasance tare da Kristi.

"Sa'ad da ya buɗe hatimi na biyar, na ga a karkashin bagaden, na ga rayukan waƙanda aka kashe saboda maganar Allah da kuma shaidar da suka kiyaye."(Wahayin Yahaya 6:9)

"Wani mala'ika kuma, wanda yake da faranti na zinariya, ya zo ya tsaya a gaban bagaden, aka ba shi kona turare mai yawa, tare da addu'o'in tsarkaka duka, bisa bagaden zinariya a gaban kursiyin."(Ru'ya ta Yohanna 8:3)

Sharhi: A hatimi na biyar na Ru'ya ta Yohanna 6:9 Yohanna ya ga rayukan Kiristoci da suka yi shahada da suke karkashin bagadi kuma bagadin yana gaban kursiyin Allah a sama. Don haka, shahidan ba a cikin Hades suke ba, amma suna cikin sama.

"Yesu ya ce mata, 'Ni ne tashin matattu, ni ne rai: wanda ya gaskata da ni zai rayu, ko ya mutu, duk mai-rai kuma yana gaskata ni, ba zai mutu dadai ba. Kin gaskata wannan?'"(Yahaya 11:2526)

Sharhi: Yesu ya yi alkawari cewa waƙanda suka rayu kuma suka gaskanta, suka ba da gaskiya kuma suka dogara gare shi, ba za su taɓa mutuwa ba. Ko da yake jikinsu na zahiri ya daina aiki kuma dole ne a jefar da su, ransu madawwami ne kuma su tafi kai tsaye sashen Aljanna a sama don su kasance tare da Kristi wanda ya shela, "Ni ne hanya, Ni ne gaskiya da rai." (Yohanna 14:6)

"Mun gaskata cewa Yesu ya mutu kuma ya tashi kuma saboda haka mun gaskata cewa Allah zai kawo waɗanda suka yi barci a cikinsa tare da Yesu."(1 Tassalunikawa 4:14)

Sharhi: Rayukan Kiristoci, sa'ad da jikinsu ya mutu, za su je su kasance tare da Yesu a Aljanna a sama inda za su kasance har zuwa dawowar sa, zuwan sa na biyu. Tun da rayukan masu ceto suna sama, to yana da ma'ana za su kasance tare da shi idan ya dawo.

"Na san wani mutum cikin Almasihu, wanda shekaru goma sha huɗu da suka wuce, an ɗauke shi zuwa sama ta uku, ko a cikin jiki ne, ko kuwa daga jiki ba, ban sani ba, Allah ya sani.(2 Korinthiyawa 12:2-4)

Sharhi: An ɗauke Bulus a sama ta uku, sama ta sama, wurin Allah da Aljanna, inda Kristi ya koyar da shi, don haka, aljanna tana cikin sama ba Hades ba, jim kaɗan bayan hawan Kristi zuwa sama.

Sharhi: Ga Yahudawa sama ta farko tana nufin yanayi (saman sama), sama ta biyu tana nufin sararin sama (sama na gefe) kuma " sama ta uku" ita ce wurin Allah.

"Da suka ji haka, sai suka fusata, suka cizon hakora a kansa, amma Istifanas, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya daga kai sama, ya ga ɗaukar Allah, da kuma Yesu yana tsaye ga hannun dama na Allah, ya ce, 'Dubu, ga sama a bude, Dan Mutum kuma yana tsaye ga hannun dama na Allah. Da haka suka toshe kunnuwansu, suka yi ta kururuwa, suka ruga da shi, suka ja shi daga cikin birni, suka fara jajjefe shi a gaban wani saurayi mai suna Shawulu. Sa'an nan ya durkusa ya daga murya ya ce, 'Ubangiji, kada ka sa wannan zunubi a kansu.'

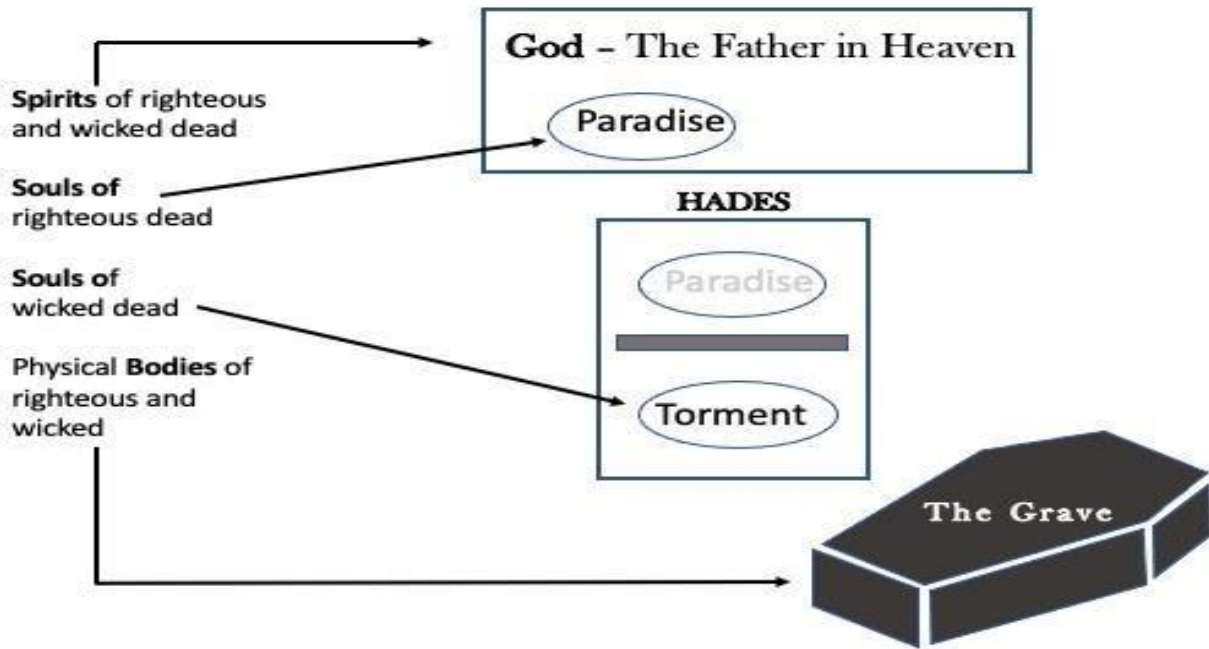
Da ya fadi haka sai barci ya kwashe shi.(Ayyukan Manzanni 7:54-60)

Makomarsu bayan hawan Kristi zuwa sama

Masu biyayya ga Allah	Mugu da tawaye
Ruhu yana komawa ga Allah	Ruhu yana komawa ga Allah
Jiki ya koma kura	Jiki ya koma kura
Rai ya shiga Aljannah Yana jiran zuwan ta 2.	Rai yana zuwa azaba a Hades yana jiran hukunci.

Tambaya mafi mahimmanci, to, dole ne ita ce "Me zan yi domin in sami ceto na har abada?" Wanda ya sami amsar wannan tambayar, zai fuskanci babban zaɓi da zai yi.

Following Christ's Ascension and Before His Second Coming

Babi na 4 Zuwan Almasihu na Biyu

"Bayan ya fadi haka, sai aka dauke shi a idonsu, gajimare kuma ya boye shi daga ganinsu, suna duban sararin sama yana tafiya, sai ga wadansu mutum biyu saye da fararen kaya suka tsaya kusa da su, suka ce, 'Yan kasar Galili, don me kuke tsaye nan kuna duban sama?"

Wannan Yesu da aka dauke daga gare ku zuwa sama, zai komo kamar yadda kuka gan shi yana tafiya sama.' " (Ayyukan Manzanni 1:9-11)

"Ga shi wanda ya kaunace mu, ya 'yanta mu daga zunubanmu ta wurin jininsa, ya maishe mu mu zama mulki da firistoci, mu bauta wa Allah da Ubansa, daukaka da iko ya tabbata a gare shi har abada abadin: Amin.(Ru'ya ta Yohanna 1:5-7)

"Ubangiji ba ya jinkirin cika alkawarinsa, kamar yadda wasu suka fahimci jinkiri, yana hakuri da ku, ba ya son kowa ya lalace, sai dai kowa ya zo ga tuba."(2 Bitrus 3:9)

"Ku zo gareni, dukanku da kuke gajiyayyu, masu fama da kaya, ni kuwa in ba ku hutawa.(Matta 11:28-30)

"A gidan Ubana akwai dakuna da yawa, in ba haka ba, da na ce muku zan je in shirya muku wuri? (Yohanna 14:2-3.

"Mu da muke da rai, da aka bari har zuwan Ubangiji, ba za mu rigaya ga wadanda suka yi barci ba: gama Ubangiji da kansa za ya sauko daga sama da kukan umarni, da muryar wani mala'ika, da busar kaho na Allah.(1 Tassalunikawa 4:15-17)

“Teku kuma ya ba da matattun da ke cikinsa, Mutuwa da Hades kuma suka ba da matattu da ke cikinsu, aka yi wa dukan shari’a bisa ga ayyukansu.”(Wahayin Yahaya 20:13)

Sharhi: “Mutuwa” ko kabari ya ba da jiki na zahiri da ya koma kura yana rikidewa. “Matattu cikin Kristi,” wato jikkunan masu adalci, za a canza su zuwa jikuna marasa mutuwa su kasance tare da Allah yayin da za a canza jikin dukan masu tawaye da miyagu zuwa jikuna marasa lalacewa su kasance tare da Shaidan.

Sharhi: “Hades” ba Jahannama ta ba da rayukan mugaye ba domin hukunci ya zo.

Sharhi: Littafi Mai-Tsarki ya fadfi cewa Kristi zai dawo amma bai ba da wata alamar lokacin da zuwan sa na biyu zai faru ba.

“Ina gaya muku wannan, 'yan'uwa, nama da jini ba za su iya gāji mulkin Allah ba, kuma mai lalacewa ba zai iya gāji marar lalacewa ba. Ga shi, ina gaya muku wani asiri, ba dukanmu za mu yi barci ba, amma za a canza mu nan da nan, a cikin kiftawar ido, a lokacin kaho na karshe. Wannan jikin mai mutuwa dole ne ya yafa marar mutuwa, sa'ad da mai lalacewa ya yafa marar mutuwa, mai mutuwa kuwa ya yafa marar mutuwa, sa'an nan maganar nan da ke a rubuce za ta zama, 'An haɗiye mutuwa cikin nasara.’(1 Korinthiyawa 15:50-54)

“Lokacin da aka bayyana Ubangiji Yesu daga sama tare da mala’ikunsa masu girma a cikin wuta mai-kuna, suna daukar fansa a kan waɗanda ba su san Allah ba, da waɗanda ba su yi biyayya da bisharar Ubangijinmu Yesu ba.(2 Tassalunikawa 1:7-9)

“Sai na ga matattu, manya da kanana, suna tsaye a gaban kursiyin, aka buɗe littattafai, aka buɗe wani littafi, wato littafin rai, aka yi wa matattu shari’a bisa ga abin da aka rubuta a cikin littattafai, bisa ga abin da suka yi. ita ce mutuwa ta biyu, korama ta wuta.(Ru’ya ta Yohanna 20:12-15)

Sharhi: Sakamakon mutuwar jiki ɗaya ne ga mugaye da salihai. Jikinsu na zahiri yana zuwa kabari ya koma ga abubuwan duniya yayin da ruhinsu ke komawa ga Allah wanda ya ba shi, amma ba haka ga ransu ba. Rayukan adalai suna zuwa Aljanna a sama tare da Kristi. Rayukan waɗanda ba a rubuta sunayensu ba a cikin “Littafin Rai” suna zuwa azaba a Hades suna jiran zuwan Kristi na biyu sannan kuma hukunci.

Jikin Jiki

“Ka tuna da Mahaliccinka... Kafin igiyar azurfa ta karye, a farfashe kwanon zinariya, tulun da ke kusa da rijiya ya farfashe, kafafun da ke cikin rijiya kuma ta farfasa, sa’an nan kura za ta koma kasa kamar yadda take.”(Mai-Wa’azi 12:1; 6-7a)

“An binne jikinmu cikin karye, amma za a ta da su cikin daukaka, an binne su da rauni, amma za a ta da su da karfi, an binne su kamar jikin mutum na halitta, amma za a ta da su kamar jikunan ruhu.(1 Korinthiyawa 15:43-44)

"Ina gaya muku, 'yan'uwa, cewa nama da jini ba za su iya gāji mulkin Allah ba, kuma mai lalacewa ba ya gāji marar lalacewa. Ku kasa kunne, ina gaya muku wani asiri: Ba dukanmu ba za mu yi barci ba, amma dukanmu za a canza - da walkiya, da kyaftawar ido, a lokacin kaho na karshe. Mai mutuwa da dawwama, sa'ad da mai lalacewa ya lullube da marar lalacewa, mai mutuwa kuwa da rashin mutuwa, sa'an nan maganar da aka rubuta za ta zama gaskiya. (1 Korinthiyawa 15:50-54) "Kada ku yi mamakin wannan: gama lokaci yana zuwa da dukan waƙanda ke cikin kabari (matattu) za su ji muryarsa (Kristi) su fito, waƙanda suka yi nagarta zuwa tashin rai, waƙanda suka yi mugunta kuma zuwa tashin hukunci." (Yohanna 5:28-29)

Ruhi

Rayayyun da ke cikin Kristi suna girma cikin kamanni da yanayin Allah, Ubansu - kauna, aminci, jinkai, gaskiya da salama. Rayukan matattu cikin Kristi suna sama tare da Kristi. Dukansu suna jiran dawowar Almasihu da zuwan na biyu.

Rayayyun da ba cikin Kristi ba suna girma zuwa kamannin Iblis, ubansu - makaryata, masu kisankai, masu tawaye, masu kiyayya da Allah, masu son kai da fasikanci. Rayukan matattu mugaye da masu tawaye sun kasance a cikin azabar Hades suna jiran zuwan Kristi na biyu da hukunci.

"Kuma kada ku ji tsoron waƙanda ke kashe jiki, amma ba za su iya kashe rai ba. (Matta 10:28)

Sharhi: "Jahannama" ta fito ne daga kalmar Helenanci geénnee ma'ana gidan Shaidan ba hadis kalmar Helenanci aidos (hadou) – wurin zaman rayuka.

Sharhi: Rai yana tare da jiki marar lalacewa ko da a cikin Jahannama.

Musa ya ce, 'Ubangiji Allah zai tayar muku da wani annabi kamara daga cikin 'yan'uwanku, ku kasa kunne gare shi cikin duk abin da ya faɗa muku, kuma duk wanda bai ji maganar annabin ba, za a hallaka shi daga cikin jama'a. (Ayyukan Manzanni 3:22-23)

"'Yan'uwana, idan wani a cikinku ya rabu da gaskiya, kuma wani ya komo da shi, to, ya sani cewa duk wanda ya komo da mai zunubi daga yawonsa, zai ceci ransa daga mutuwa, kuma zai rufe zunubai masu yawa." (Yakubu 5:19-20)

Sharhi: Jikin zahiri da ruhin mutum ba iri ɗaya ba ne. Rayukan matattu na adalci ko a cikin kabari, ko a binne a teku ko an kona su sun tafi Aljanna (a Hades har zuwa hawan Kristi da kuma yanzu a cikin sama). Alhali kuwa, ran miyagu yana zuwa ga azaba a cikin Hades suna jiran hukunci.
Ruhu

Littafi Mai Tsarki ya yi shiru game da abin da ya faru da ruhun mutum a zuwan Kristi na biyu.

Marubucin Mai-Wa'azi ya ce jiki zai rube kuma ya koma duniya daga inda ya fito kuma "ruhu ya koma ga Allah wanda ya ba shi." (Mai-Wa'azi 12:6-7)

"Jikin da ba shi da ruhu matacce ne." (Yakubu 2:26)

“Yesu ya ce, ‘Ya Uba, na sa ruhuna a hannunka, da ya faɗi haka, sai ya huɗe.”(Luka 23:46)

A lokacin da aka jefe shi Istifanus ya kira Ubangiji ya ce, “Ubangiji Yesu, ka karɓi ruhuna! ... Da ya faɗi haka, ya yi barci (ya mutu). (Ayyukan Manzanni 7:59; 60)

Sharhi: Nazarin tsararraki, al'adu da jinsi, ciki har da Indiyawan Amurkawa keɓe, kabilun Afirka da Aborigine na Ostiraliya, sun nuna cewa ɗan adam ya bauta wa wani abu ko halitta. Mutum zai iya yin hasashe ne kawai idan ruhun mutum ne, ransa ko duka biyun ne ke da wannan marmarin yin ibada. Wannan sha'awar ko jin bai isa ga gafara ba. Amma waɗanda ke cikin Kristi kuma suna da Ruhun Allah da aka ba su sa'ad da Allah ya sa su cikin Mulkin Almasihu.

Ruhun Allah da aka Ba wa waɗanda ke cikin Almasihu

“Bitrus ya ce musu, Ku tuba, a yi muku baftisma da sunan Yesu Kiristi domin gafarar zunubanku, za ku kuma sami baiwar Ruhu Mai Tsarki.”(Ayyukan Manzanni 2:38)

“Mu kuma shaidu ne ga waɗannan al'amura, haka ma Ruhu Mai Tsarki, wanda Allah ya ba masu biyayya gare shi.”(Ayyukan Manzanni 5:32)

“Ba ku sani ba ku Haikalin Allah ne, Ruhun Allah kuma yana zaune a cikinku?”(1 Korinthiyawa 3:16)

“A cikinsa ku kuma, lokacin da kuka ji maganar gaskiya, bisharar cetonku, kuka kuma ba da gaskiya gare shi, an hatimce ku da Ruhu Mai Tsarki da aka alkawarta.”(Afisawa 1:13)

“Waɗanda ke cikin jiki ba za su iya faranta wa Allah rai ba, amma ku, ba cikin jiki suke yi ba, amma cikin Ruhu, idan Ruhun Allah yana zaune a cikinku, duk wanda ba shi da Ruhun Almasihu ba nasa ba ne.”(Romawa 8:8-9)

“Ruhu yana taimakonmu cikin rauninmu, gama ba mu san yadda za mu yi addu'a yadda ya kamata ba.” Amma Ruhu da kansa yana roko a madadinmu da nishi mai zurfin magana, mai-binciken zukata kuma ya san ainihin abin da Ruhu yake tunani, domin rokonsa ga mutanen Allah bisa ga nufin Allah.”(Romawa 8:26-27)

“Ka bi misalin sahihiyar kalmomi waɗanda ka ji daga gare ni, cikin bangaskiya da kauna da ke cikin Almasihu Yesu.(2 Timothawus 1:13-14)

Sharhi: Ruhun Allah yana ba da Allah ga masu biyayya sa'ad da aka ta da su sabon ruhu bayan mutuwar zuwa zunubi da binne su ta wurin yin baftisma (baftisma) cikin mutuwar Kristi. Ruhun Allah a cikin mutum yana magana da ruhun ruhun mutum wanda ba zai iya furtawa cikin addu'a ba.

Menene ke faruwa a zuwan Kristi na biyu?

Matattu cikin Kristi

- Rai yana zuwa tare da Kristi a cikin gajimare.
- Jiki yana canzawa ya zama kamar jikin Kristi mai daukaka, dawwama, don saduwa da Kristi cikin gajimare.

Wadanda ke raye cikin Almasihu– masu adalci.

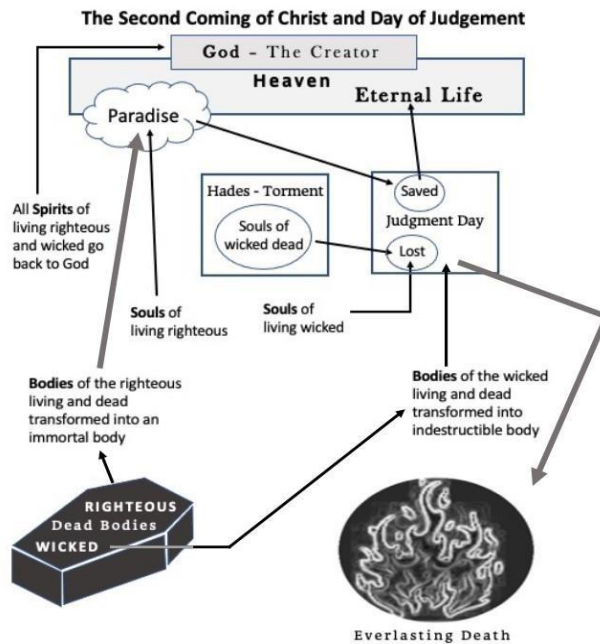
- Rai ya hadu da Kristi a cikin gajimare.
- Jiki yana canzawa ya zama kamar jikin daukakar Kristi, dawwama don saduwa da Kristi cikin gajimare.

Matattu ba cikin Almasihu ba - mugaye da masu tawaye

- Ruhu ya zauna tare da Allah
- Jiki yana canzawa ya zama jiki mara lalacewa.
- Kurwa da jiki suna jiran hukunci da za a aika zuwa mutuwa ta har abada tare da Iblis da mala'ikunsa.

Wadanda ba su da rai cikin Almasihu– mugaye da masu tawaye suna jiran hukunci

- Ruhu yana komawa ga Allah.
- Jiki yana canzawa ya zama jiki mara lalacewa.
- Kurwa da jiki suna jiran hukunci da za a aika zuwa mutuwa ta har abada tare da Iblis da mala'ikunsa.

Wani Tafsiiri

Akwai ra'ayoyi da yawa daga tsinkayen tauhidi daban-daban dangane da tunanin mutum da fassararsa ko rashinsa. Mutane da yawa, idan ba mafi yawa ba, sun gaskanta cewa dukan rayuka

suna zuwa Hades lokacin da suka mutu kuma su kasance a can har zuwa zuwan Kristi na biyu. Sun gaskanta cewa Kristi bai saki masu adalci da ake tsare da su a cikin Aljannar Hades ba ko kuma ya dauke su tare da shi lokacin da ya koma wurin Uba.

A zuwan Kristi na biyu, ba za a sami rayuka masu adalci tare da shi ba. Jikunansu na adalai za su sāke su zama jikuna marasa mutuwa kuma rayukansu a cikin Aljannar Hades za su hadu da Kristi a cikin gajimare. Sai suka tsaya a gaban Allah domin a shigar da su cikin sama su kasance tare da Allah, Kristi da dukan rundunar sama.

Jikunan mugaye da na tawaye za su sāke su zama jikin da ba ya lalacewa. Jikunansu da ba su lalacewa da ransu a cikin azabar Hades za su amsa ga Allah a lokacin shari'a don ya karɓi abubuwan da aka yi cikin jiki kafin a aika su zuwa Jahannama su kasance tare da Iblis da mala'ikunsa.

Babi na 5

Me ke faruwa a ranar sakamako?

“... an kaddara mutum ya mutu sau ɗaya, bayan haka kuma shari'a ta zo” (Ibraniyawa 9:27).

Sharhi: "Sau ɗaya don mutu" sannan hukunci, babu dama na biyu ko reincarnation.

“Bayan kwana shida Yesu ya dauki Bitrus, da Yakubu, da ɗan’uwansa Yahaya, ya kai su wani babban dutse su kadai.(Yesu) ya sāke a gabansu, fuskarsa kuma tana haskakawa kamar rana, tufafinsa kuma suka yi fari kamar haske. Sai ga Musa da Iliya sun bayyana gare su, suna magana da shi.” (Matta 17:1-3)

Sharhi: Saboda haka, Musa da Iliya sun kasance har yanzu kamar yadda nama kawai ya mutu. Suna da ainihin ainihi kamar lokacin da suke cikin jiki na zahiri. Saboda haka, ba za a iya samun wani sake reincarnation ba yayin da ransu yana raye a cikin duniyar Hadean domin ba a miƙa hadayar fansa da ake bukata don gafarar zunubi ga Allah ba.

“Gama dukanmu za mu tsaya a gaban kursiyin shari'a na Allah, gama a rubuce yake cewa, ‘Na rantse da rai, in ji Ubangiji, kowace gwiwa za ta durkusa a gare ni, kowane harshe kuma za ya yabi Allah.’ Saboda haka, kowannenmu zai ba da lissafin kansa ga Allah.”(Romawa 14:10-12)

“Dole ne mu duka mu bayyana a gaban kursiyin shari'a na Kristi, domin kowa yā sami abin da ya dace da shi domin abubuwan da aka yi a cikin jiki, nagari ko marar kyau.” (2 Korinthiyawa 5:10)

“Sa’ad da Ɗan Mutum ya zo da ɗaukakarsa, da dukan mala’iku tare da shi, za ya zauna a kan kursiyinsa da ɗaukaka ta sama, dukan al’ummai za su taru a gabansa, za ya kuma raba mutane da juna, kamar yadda makiyayi yake raba tumaki da awaki, ya sa tumaki a damansa, da awaki kuma a hagunsa. Sarki kuma zai ce wa waɗanda ke hannun damansa, “Ku zo ta wurin ku, Uba na mai albarka, ku gāji mulkinku, ku masu albarka, ku masu albarka. duniya... 'ga waɗanda ke

hagunsa, 'Ku rabu da ni, la'annan, cikin wuta madawwami da aka shirya domin Iblis da mala'ikunsa.(Matta 25:31-34, 42)

Masu adalci

"Gama Ubangiji da kansa za ya sauko daga sama da kukan umarni, da muryar shugaban mala'iku, da busar kaho na Allah, kuma matattu cikin Almasihu za su fara tashi, sa'an nan mu da muke da rai, waɗanda suka ragu, za a ɗauke mu tare da su a cikin gajimare, mu sadu da su. Ubangiji cikin iska, don haka za mu kasance tare da Ubangiji koyaushe."(1 Tassalunikawa 4:15-17)

Mugaye

"Sa'ad da Dan Mutum ya zo da ɗaukakarsa, da dukan mala'iku tare da shi, sa'an nan zai zauna a kan kursiyinsa mai ɗaukaka, za a tattara dukan al'ummai a gabansa, za ya raba mutane da juna, kamar yadda makiyayi ke raba tumaki da awaki. Zai sa tumaki a damansa, awaki kuma a hagu. . . Mala'iku."(Matta 25:31-33 ... 41)

"Amma matsorata, da marasa bangaskiya, da mugaye, masu kisankai, masu fasikanci, masu sihiri, masu bautar gumaka, da dukan makaryata, za su kasance cikin tafkin wuta na sulfur, wannan ita ce mutuwa ta biyu."(Ru'ya ta Yohanna 21:8)

Ra'ayin marubuta

Za a sake haɗuwa da rayuka masu adalci da jikunansu marasa mutuwa don su rayu har abada tare da Allah a cikin sama. Ba haka ba ne ga masu tawaye da miyagu domin Kalmar Allah za su raba ransu da ruhunsu. Ruhun Allah zai koma gare shi. Za a jefar da ransu da jikinsu marar lalacewa cikin azaba ta har abada, Jahannama, tare da Shaidan da mala'ikunsa. "Gama maganar Allah mai-rai ce, mai-aiki, ta fi kowane takobi mai kaifi biyu kaifi, tana shiga har zuwa rarraba rai da ruhu, gabobi da bargo, tana hukunta tunani da halin zuciya." (Ibraniyawa 4:12-13)

Kuna rayuwa don rai madawwami ko kuma mutuwa ta har abada?Zai kasance ko dai yana cikin sama tare da Allah ko a cikin Jahannama tare da Iblis da mala'ikunsa.

Babi na 6

Rai

Madawwami

Mutanen da suka gaskanta akwai rai madawwami da kokarin mutuwa na har abada don bin wasu fassarar ka'idodi, ka'idodin Allah, da dokokinsa.

Allah yana bukatar mutum ya kasance “Cikin Kristi” don karbuwa. "Saboda haka, idan kowa yana cikin Kristi, sabon halitta ne; tsofaffin al'amura sun shude; ga shi, dukan abubuwa sun zama sababbi." (2 Korinthiyawa 5:17)

Sharhi: Rayuwar wadannan mutane za ta hada da:

1. Kauna, Girmamawa, daukaka, yabo da bauta wa Allah kamar yadda ya yi umarni a cikin Kalmarsa.
2. Neman alheri ga kowa, har ma da makiyansu.
3. Samar da bukaturun zawarawa, marayu da musamman Kiristoci.

Tun da yake “a cikinsa (Kristi) muke da fansa, gafarar zunubanmu,” (Afisawa 1:7) sa’an nan ya kamata abin da ya fi damunmu shi ne koyan yadda Kristi yake so mu yi rayuwa kuma mu yi rayuwa daidai.

Dokokin Kristi da koyarwarsa suna cikin Kalmarsa, Littafi Mai Tsarki.

“Wata lokaci wani masanin Attaura ya mika don ya gwada Yesu, ya ce, ‘Malam, me zan yi in gaji rai madawwami? 'Me aka rubuta a cikin Attaura?’ Ya amsa. 'Yaya kuke karantawa?’ Ya amsa: 'Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka, da dukan ranka, da dukan karfinka, da dukan azancinka'; Yesu ya ce masa, 'Ka amsa daidai, za ka rayu.' Amma yana so ya baratar da kansa, sai ya tambayi Yesu, ‘Wane ne makwabcina?’ (Luka 10:25-29).

Bayan ya ba da misalin da aka fi sani da “Misali na Basamariye Mai Kyau,” Yesu ya tambayi wanda a cikin ukun nan, Balawe, firist ko kuma Basamariye—wane ne makwabcin mutumin da ya ji rauni. Masanin shari'a ya ce, 'Wanda ya ji tausayinsa.' Yesu ya ce masa, Ka tafi, ka yi haka kuma.” (Luka 10:37).

An kuma gaya mana mu “Ku zama masu-koyi da Allah, saboda haka, kamar ‘ya’ya kaunattuna, kuna rayuwa ta kauna, kamar yadda Kristi ya kaunace mu, ya ba da kansa dominmu, hadaya mai kanshi da hadaya ga Allah.” (Afisawa 5:1-2)

"Idan kun kaunace ni, za ku bi abin da na umarce ku." (Yohanna 14:15)

Akwai umarni da yawa wadanda a cikin Kristi dole ne su bi su zama masu koyi da Allah don haka rayuwa cikin LAHIRA tare da Allah.

“Kada ku yi kaunar duniya, ko abin da ke cikin duniya: Idan kowa yana kaunar duniya, kaunar Uba ba ta cikinsa: gama duk abin da ke cikin duniya, sha’awoyin mutum mai zunubi, da sha’awar idanunsa, da fahariyar abin da yake da shi, ba daga wurin Uba yake ba, amma daga wurin duniya. Duniya da sha’awoyinta suna shude, amma mutumin da yake aikata nufin Allah yana raye har abada.(1 Yohanna 2:15-17)

“Haka muka sani muna kaunar ‘ya’yan Allah: ta wurin kaunar Allah da kiyaye dokokinsa: kauna ce ga Allah, ku kiyaye umarnansa, dokokinsa kuwa ba su da ban ciwo ba.(1 Yohanna 5:2-3)

“Wannan ita ce sakon da muka ji daga wurinsa, muna kuma shela muku: Allah haske ne a cikinsa, babu duhu ko kaɗan: Idan muna da’awar cewa muna tarayya da shi duk da haka muna tafiya cikin duhu, karya muke yi, ba ma rayuwa bisa ga gaskiya.”(1 Yohanna 1:5-7)

Sharhi: Allah Haske ne - dukkan abubuwa masu kyau, abubuwan da aka yi a fili - kauna, gaskiya, jinkai, alheri, aminci.

Sharhi: Iblis Duhu ne - duk wani abu na mugunta, abubuwan da ake yi a asirce - kiyayya, hassada, karya, ramuwa, son kai.

“Muna yi muku shelar abin da muka gani, muka kuma ji, domin ku ma ku sami zumunci da mu. Kuma zumuncinmu yana tare da Uba da Dansa, Yesu Kristi.”(1 Yohanna 1:3)

“Idan muna da'awar cewa ba mu da zunubi, muna yaudarar kanmu, gaskiya kuwa ba ta cikinmu, idan muka furta zunubanmu, shi mai aminci ne, mai adalci kuma zai gafarta mana zunubanmu, ya tsarkake mu daga dukan rashin adalci.”(1 Yohanna 1:8-10)

“Ya ku abokai, kada ku gaskata kowane ruhu, amma ku gwada ruhohi, ku gani ko na Allah suke, domin annabawan karya da yawa sun fita cikin duniya, haka za ku gane Ruhun Allah: kowane ruhu da ya yarda cewa Yesu Kiristi ya zo cikin jiki na Allah ne;”(1 Yohanna 4:1-3)

Sharhi: “Magabtan Kristi” su ne waɗanda suka yi musun cewa Yesu Banazare Allah ne a cikin jikin mutum na jiki da na jini.

“Sa'an nan kuma ba za mu kara zama jarirai ba, rakuman ruwa suna ta komowa, ana hura su nan da can ta kowace iskar koyarwa, da wayo da yaudarar mutane a cikin makircinsu na yaudara. Maimakon haka, muna faɗin gaskiya cikin kauna, cikin kowane abu za mu girma cikinsa wanda shi ne shugaban, wato, Kristi. Daga gare shi ne dukan jiki, ya haɗe kuma yana ginawa tare da kowane bangare na kauna, yana yin girma a cikin aikinsa. Don haka, ina gaya muku wannan, na kuma nace a cikin Ubangiji, kada ku kara yin rayuwa kamar yadda al'ummai suke yi, cikin rashin fahimtar tunaninsu, sun rabu da ran Allah saboda jahilcin da ke cikinsu saboda taurin zukatansu, sun ba da kansu ga sha'awa, da sha'awa.”(Afiƙawa 4:14-19)

“Saboda haka, kamar zaɓaɓɓun jama'ar Allah, tsarkaka, kaunattuna, ku yafa tausayi, da nasiha, da tawali'u, da tawali'u, da hakuri. Ku yi hakuri da juna, kuma ku yafe duk wani koke-koken da kuke yi wa juna. Ka gafarta kamar yadda Ubangiji ya gafarta maka. Fiye da waɗannan duka, ku yafa kauna, wadda take haɗa kome da kome cikin cikakkiyar jituwa. Bari salamar Almasihu ta yi mulki a cikin zukatanku, tun da yake gabobin jiki ɗaya an kira ku zuwa ga salama. Kuma ku yi godiya. Bari maganar Almasihu ta zauna a cikinku a yalwace yayin da kuke koyarwa kuna gargadi juna. Duk abin da kuke yi, ko ta magana ko a aikace, ku yi duka cikin sunan Ubangiji Yesu, kuna gode wa Allah Uba ta wurinsa.” (Kolosiya 3:12-17)

Sharhi: "Magana ko aiki" abubuwa ne da ake magana ko abubuwan da aka aikata. Suna iya zama ko dai zaman lafiya da soyayya ko husuma da kiyayya.

"Saboda haka, ku himmantu ku kara wa bangaskiyarku nagarta, ga nagarta kuma ilimi, ga ilimi kuma kamun kai, ga kamun kai, jimiri;

Gama idan kuna da waɗannan halaye da yawa, za su hana ku zama marasa amfani, marasa amfani kuma cikin saninku na Ubangijinmu Yesu Kiristi."(2 Bitrus 1:5-8)

"A cikin zamani na karshe za a sami masu izgili waɗanda za su bi sha'awoyinsu na rashin tsoron Allah." Waɗannan su ne mutanen da suke raba ku, waɗanda suke bin son rai kawai, ba su da Ruhu. Amma ku, abokai, ku gina kanku cikin bangaskiyarku mafi tsarki, ku yi addu'a cikin Ruhu Mai Tsarki. Ku tsare kanku cikin kaunar Allah, kuna jiran jinkai Ubangijinmu Yesu Kiristi ya kai ku ga rai madawwami. Ka yi rahama ga masu shakka. Ku kwace wasu daga wuta, ku cece su; ga waɗansu kuma ku yi jinkai, gauraye da kiyayya, har da tufafin gurbatattun nama."(Yahuda 18-23)

Sharhi: A bayyane yake daga sama cewa waɗanda ke cikin Kristi dole ne su yi girma. Saboda haka, tambaya mai mahimmanci ita ce "Yaya zan girma domin rayuwata ta nuna Allah?" Zan iya zama kamar Allah ta wurin ci gaba da nuna kamannin kamanninsa da yanayinsa - na kauna, alheri, jinkai, gaskiya da adalci yayin da nake girma.

Babi na 7

Mutuwa ta har

abada

Wadanda suka yi imani da BAYANI-RAI ko BAYAN MUTUWA ko kuma suka gaskanta kowa zai rayu har abada tare da Allah ta hanyar falsafar:

1. Ku ci ku sha kuma ku yi murna don gobe za ku iya mutuwa.
2. Menene nawa nawa ne. Me naka zan dauka idan ina so.
3. Duk wanda ya sami mafi yawan abubuwan rayuwa ya ci nasara.
4. Bana tsoron kowa, Allah ko mutum. NI ne mai iko.

Saboda haka, sun bi ayyukan Adamu da Hauwa'u, Kayinu, Isuwa da Yahuda ta wajen yin biyayya ga sha'awoyinsu da yin abin da suke so maimakon abin da Allah yake so. Allah ya ce musu a cikin Farawa 2:16-17: "Ku ci daga kowane itacen gona da yardar rai: amma daga itacen sanin nagarta da mugunta ba za ku ci ba: gama a ranar da kuka ci daga gare ta za ku mutu lalle." Amma a cikin Farawa 3:4-6, 13 mun karanta "Sai macijin ya ce wa macen, Ba lallai ba za ku mutu ba: gama Allah ya sani ranar da kuka ci daga cikinta idanunku za su buɗe, za ku kuwa zama kamar Allah, kuna sane da nagarta da mugunta. Don haka, da macen ta ga itacen yana da kyau ga abinci, yana da dadin ido, kuma itacen da ake so a yi wa mutum hikima, sai ta dibi daga cikin 'ya'yan itacen, ta ci tare da ita. ... "Ubangiji Allah kuwa ya ce wa matar, 'Mene ne wannan da kika yi?'

Sharhi: Adamu da Hauwa'u sun gaskata karya. Isuwa ya bi sha'awoyinsu, yayin da Yahuda, mai kwadafi, yana son kuɗi don haka ya zaɓi mutuwa ta har abada ta wajen cin amanar Yesu kuma ya yi sata daga "abokansa."

Yakub ya fadi haka a cikin Yakub 1:12-15: “Mai albarka ne mutumin da ya jimre jaraba: gama idan an yarda da shi, zai karbi rawanin rai wanda Ubangiji ya yi alkawari ga waƙanda suke kaunarsa, kada kowa ya ce sa’ad da aka jarabce shi, ‘Na jarabce ni daga wurin Allah: gama Allah ba ya jarabta da mugunta, kuma shi da kansa ba ya jarabtar kowa, sa’an nan kuma kowa yakan jarabce shi, sa’ad da kansa ya jarabce shi. ta yi ciki, ta kan haifi zunubi;

Saboda haka, ta wurin rashin biyayyar Adamu da Hauwa'u, sun ba da kansu ga sha'awarsu, mutuwa ta shiga duniya - sakamakon zunubi. “Saboda haka, kamar yadda zunubi ya shigo duniya ta wurin mutum ɗaya, mutuwa kuwa ta wurin zunubi, ta haka ne mutuwa ta bi ta ga dukan mutane, domin duka sun yi zunubi.” (Romawa 5:12)

Sharhi: Allah ya ce, “Kada ka ci daga itacen sanin nagarta da mugunta: gama idan ka ci daga gare ta, lalle za ka mutu.” (Farawa 2:17) Saboda haka, rashin biyayya ga Allah ne zunubi, mutuwa ta yaɗu ga dukan mutane – BA zunubi ba.

Amma akwai bege “Gama kamar yadda kuka gabatar da gabobinku bayin kazanta, na fasikanci kuma suna kawo karar mugunta, haka nan yanzu ku miƙa gabobinku bayin adalci zuwa tsarkakewa: gama sa’ad da kuke bayin zunubi, kun ‘yantu ga adalci. Wane ‘ya’ya kuke da shi a cikin abubuwan da kuke kunya yanzu? gama karshen waɗannan abubuwa mutuwa ne, amma yanzu kun ‘yantu daga bautar Allah, kuka zama ‘yantattun bayi kuma, kuka zama ‘yantattun bayin Allah. ƙarshe, rai na har abada, gama sakamakon zunubi mutuwa ne. (Romawa 6:19-23)

Nassosi masu zuwa ne da yawa game da abubuwan da Allah ya ɗauki zunubi, rashin bin doka, tawaye da rashin biyayya. Masu yin irin wannan suna rayuwa ne don BAYAN MUTUWA.

Farawa 6:5-6– “Ubangiji kuwa ya ga muguntar mutum ta yi yawa a duniya, kowane tunanin tunanin zuciyarsa kuwa mugunta ne kullayaumin.” Ubangiji kuwa ya tuba da ya yi mutum a duniya, ya bata masa rai kwarai.

Farawa 13:13“Amma mutanen Saduma mugaye ne, masu-zunubi ne kwarai a gaban Ubangiji.”

Farawa 19:4-5– “Suka kira Lutu, “Ina mutanen da suka zo wurinka da daren nan? Ka fito mana da su domin mu yi lalata da su.”

Sharhi: Sha'awar jima'i mara kyau - jima'i tare da jinsi guda.

Afisawa 5:5“Domin wannan za ku iya tabbata: Ba fasikanci, mai kazanta, ko kwadai – irin mutumin nan mai bautar gumaka ne, ba shi da gādo cikin mulkin Kristi da na Allah.”

Ibraniyawa 10:26-31“Gama idan da gangan muka yi zunubi bayan mun sami sanin gaskiya, ba sauran sauran hadaya domin zunubai, sai dai tsammanin tsoro na shari'a, da zafin fushin da za su cinye abokan gāba. Ta wurin da aka tsarkake shi abu na gama-gari, ya kuma zagi Ruhun alheri, gama mun san wanda ya ce, 'Ramuwa tawa ce,' ni Ubangiji na faɗa,' Ubangiji kuma zai hukunta mutanensa. Abu ne mai ban tsoro fadawa hannun Allah mai rai.”

Yakub 1:19-21– “Saboda haka, ‘yan’uwana kaunatattu, bari kowane mutum ya yi gaggawar ji, ya yi jinkirin yin magana, ya yi jinkirin yin fushi: gama fushin mutum ba ya haifar da adalcin Allah.

2 Bitrus 2:4-11 "Gama da Allah bai ji tausayin mala'ikun da suka yi zunubi ba, amma ya jefar da su cikin jahannama, ya bashe su cikin sarkoki na duhu, don a kebe su domin shari'a; kuma bai ji tausayin zamanin dā ba, amma ya ceci Nuhu, daya daga cikin mutane takwas, mai wa'azin adalci, ya kawo rigyawa a kan duniyar marasa bin Allah, ya mai da biranen Saduma da Gwamrata toka, ya mai da su ga halaka, ya ba da su ga halaka, ya ba da su ga halaka, ya ba da su ga halaka. Lutu, wanda aka zalunta ta wurin kazanta na mugaye (gama mutumin nan mai-adalci, yana zaune a cikinsu, yana azabtar da ransa mai adalci kowace rana ta wurin gani da jin ayyukansu na mugunta) - sa'an nan Ubangiji ya san yadda zai ceci masu tsoron Allah daga jaraba, ya kuma kebe azzalumi a karkashin azaba don ranar shari'a, musamman ma waƙanda suke tafiya bisa ga jiki a cikin sha'awar kazanta, suna jin tsoro ku yi zagin manyan mutane, amma mala'iku, waƙanda suka fi karfin iko da karfi, ba sa kawo karar su a gaban Ubangiji."

2 Bitrus 2:12-17 "Amma waƙannan, kamar namomin jeji da aka yi don a kama su a hallaka su, suna zagin abubuwan da ba su fahimta ba, za su lalace sarai cikin barnansu, za su karbi lada na rashin adalci, kamar waƙanda suka kidaya abin jin daƙi ne da rana, aibobi ne da lahani, masu ruƙin kansu, ba za su daina yin fasikanci ba, ba za su daina fasikanci da ku ba. Suna da tarbiyyar kwaƙayi, 'ya'ya la'ananne ne bakar duhu har abada."

Sharhi: Mutanen da suke taruwa da Kiristoci da suke da'awar cewa su Kiristoci ne da rana, ana ta da su, idanunsu cike da fasikanci, suna kwaƙayi. Sun bar hanya madaidaiciya, sun bace.

2 Tassalunika 1:3-10 "Dole ne mu gode wa Allah kullum sabili da ku, 'yan'uwa, kamar yadda ya dace, domin bangaskiyarku tana karuwa kwarai, kuma kaunar kowane dayaƙu tana daƙawa ga junanmu, domin mu da kanmu mu yi takama da ku a cikin ikilisiyoyin Allah, saboda haƙurinku da bangaskiyarku a cikin dukan tsanantawarku da kuncinku waƙanda kuka jure, wanda shi ne shaidar adalcin Allah, domin ku sha wahala ga mulkin Allah. Tun da yake daidai ne a wurin Allah a sāka wa waƙanda suke wahalar da ku da wahala, ya kuma ba ku da kuke shan wahala a huta tare da mu sa'ad da aka bayyana Ubangiji Yesu daga sama tare da manyan mala'iku, cikin wuta mai zafi yana ƙaukar fansa a kan waƙanda ba su san Allah ba, da waƙanda ba su yi biyayya da bisharar Ubangijinmu Yesu Almasihu ba, za a yi musu azaba ta har abada daga gaban Ubangiji, cikin ƙaukarar Ubangijinsa, zuwa ga ƙaukararsa. tsarkaka da kuma abin sha'awa ga dukan waƙanda suka ba da gaskiya, domin an gaskata shaidarmu a cikinku."

Wahayin Yahaya 20:10– "Iblis, wanda ya ruƙe su, an jefa shi cikin tafkin wuta da kibiritu inda dabbar da annabin karya suke, za a sha azaba dare da rana har abada abadin."

Wahayin Yahaya 21:8- "Amma matsorata, marasa bangaskiya, masu bankyama, masu kisankai, masu lalata, masu sihiri, masu bautar gumaka, da dukan makaryata za su sami rabonsu a cikin tafkin da ke kone da wuta da kibiri, wanda shine mutuwa ta biyu."

1 Yohanna 1:10- "Idan muka ce ba mu yi zunubi ba, mun mai da shi makaryaci, kuma maganarsa ba ta cikinmu."

Sharhi: Yanzu za a iya yin muhawara mai yawa game da yanayin MUTUWA. Shin na zahiri ne ko na alama, azabar da ba ta karewa ko halaka da kuma gaba? Ba tare da la'akari da yanayin BAYAN

MUTUWA ba, zai kasance mai muni da kuma karewa ta yadda babu wanda ke cikin hayyacin da zai so a aika wurin. Mazaunan dawwama a cikin bayan mutuwa za su kasance:

- Mala'ikun da suka yi tawaye
- Shaidan (Shaidan)
- Dabba
- Annabin karya
- Matsorata (mai tsoro)
- Rashin imani
- Abin kyama
- Masu kisan kai
- Makaryata
- Masu sihiri
- Fasikanci (masu fasikanci)
- Masu bautar gumaka

Abin farin ciki shi ne cewa ba lallai ba ne a bar kasar masu mutuwa don shiga kasar matattu.

“Ga shi, yau na sa a gabanku rai da nagarta, da mutuwa da mugunta, domin yau na umarce ku ku kaunaci Ubangiji Allahnku, ku yi tafiya cikin tafarkunsa, ku kiyaye umarnansa, da farillansa, da farillansa, domin ku rayu, ku ribabbanya, Ubangiji Allahnku kuma zai albarkace ku cikin kasar da za ku mallake.”

“Amma idan zuciyarku ba za ku ji ba, kuka janye, kuka bauta wa gumaka, kuna bauta musu, ina sanar muku yau, lalle za ku hallaka, ba za ku tsawaita kwanakinku a kasar da kuke haye Urdun ba, ku shiga ku mallake ku. domin ku yi biyayya da muryarsa, ku manne masa, gama shi ne ranku da tsawon kwanakinku, ku zauna a kasar da Ubangiji ya rantse wa kakanninku, wato Ibrahim, da Ishaku, da Yakubu, zai ba su.”(K. Sha 30:15-20)

Sharhi: Kasar Ubangiji ta Isra'ila ita ce "Kasar Alkawari" - Kan'ana. A yau “kasar Ubangiji” ita ce “Mulkin Allah” cocin Kristi, kasar da aka gafartawa. An tattauna wannan a cikin littafin Buga Littafi Mai Tsarki A Kingdom Not Made With Hands.

Burin Allah shine waɗanda aka halicce su cikin kamanninsa (yanayinsa) su sulhunta da shi kuma su sami kusanci da shi wanda ke faruwa nan da nan bayan binne su cikin jinin Kristi, mutuwa. “Ubangiji ba ya jinkiri a kan alƙawarinsa, kamar yadda wasu suka fahimci jinkirin, amma yana haƙuri da ku, ba ya son kowa ya mutu, amma yana son kowa ya tuba.” (2 Bitrus 3:9) “Ka ga, a daidai lokacin da ba mu da karfi, Kristi ya mutu sabili da marasa-adalci.... Amma Allah yana nuna kaunarsa gare mu cikin wannan: Tun muna masu zunubi, Kristi ya mutu dominmu: Tun da yanzu an baratar da mu ta wurin jininsa, balle ma mu tsira daga fushin Allah ta wurinsa!” (Romawa 5:6-10)

Sharhi: “Tuba” ba wai kawai ji ba ne, ba shi da rashin tabbas na yanayi da jin dadi, ba saukaƙan sauyi ba ne a yanayin ruhi.

(" Sharhin Minbarin ", juzu'i na 18, shafi na 66 da aka nakalto a cikin "WANNAN" #515 Al Maxey, Janairu 3, 2012)

Tambayar da ta fi muhimmanci ita ce, "Me za a yi domin a gafarta mini zunubaina, domin in sami ceto kuma in sami rai madawwami tare da Allah? Wanda ya sami amsar wannan tambayar zai fuskanci wani zabi mai tsanani, wato, yanke shawara ta har abada. Kamar Isra'ilawa na dā, dole ne ku zabi "Rayuwa" ko kuma "Mutuwa."

Babi na 8

Menene Dole Na Yi?

Dole ne in gane cewa ni mai zunubi ne mai bukatar mai ceto.

Mutane da yawa ba sa jin bukatar mai ceto domin ba sa jin sun bace cikin bukatun gafara. Ko ya zo ta hanyar jin wa'azi mai motsi; watakila abokin da ya gaya maka gaskiya; watakila ta hanyar karanta warkar; ko wanne, a wata hanya dole ne ku fahimci cewa "duka duka sun yi zunubi, sun kasa kuma ga darajar Allah" (Romawa 3:23). Kamar yadda annabi Ishaya ya fada tuntuni: "Zunubanmu sun boye mana fuskar Allah, domin kada ya ji" (Ishaya 59:2). Zunubin mu ya raba mu da Allah! "Hakkin zunubi mutuwa ne" (Romawa 6:23). Wannan mutuwa ce ta ruhaniya, wadda ke zama rabuwa da Allah ga waɗanda suka bace.

"Amma ayyukana masu kyau fa?" wani zai iya cewa. Amsar ita ce: "Gama ta wurin alheri aka cece ku ta wurin bangaskiya, wannan kuwa ba na kanku ba ne; baiwar Allah ce, ba ta ayyuka ba, domin kada kowa ya yi fahariya." (Afisawa 2:8-9)

"Amma zunubaina kankanta ne," waɗansu kuma suka ce, "Gama duk wanda ya kiyaye shari'a duka, ya kuwa ya tuntube a abu ɗaya, mai laifi ne duka." (Yakubu 2:10)

Girman kai da wadatar kai sune manyan shingen ceto. Wanda ya ki yarda cewa shi mai zunubi ne mai bukatar gafara ya bace kuma ba zai iya samun ceto ba.

Shin kun fahimci ficewar kasancewa mai zunubi cikin bukatuwar Mai Ceto?

Dole ne in gane cewa Yesu ne kawai begen ceto.

Babu wata hanya ta ceto. Ta wurin mutuwarsa akan gicciye, Yesu yana iya ceto, yantar da kuma fansa masu zunubi. A Yohanna 14:6, Yesu ya ce: "Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne rai: ba mai-zuwa wurin Uban sai ta wurina." Hanyar da za mu iya zuwa wurin Allah ita ce ta Kristi. Mun kuma karanta cikin Ayyukan Manzanni 4:12 cewa: "Ba kuwa ceto ga waninsa: gama babu wani suna karkashin sama da aka bayar ga mutane da za mu tsira ta wurinsa." Ba za mu iya samun ceto ta hanyar dogaro ga Mohammed, Buddha, Yahudanci, gumakan Hindu ko kowace ƙungiyar addini ba. Haka nan ba za mu iya tsara namu tsarin "Kiristanci" kamar yadda ake yi a yau kuma mu sa rai zai cece

mu ba. Yesu Kristi ne kadai zai iya fayyace sharuɗɗan cetonmu domin ya biya mana farashi kuma shine kadai mai cetonmu. Babu wata hanya.

Shin kana shirye ka jefa kanka a gaban wanda kadai zai cece ka - Yesu Almasihu?

Dole ne in gaskanta bisharar cewa Yesu Kiristi ya zo duniya, ya rayu cikakke rayuwa, an gicciye shi, (cikakkiyar hadaya ta fansa) domin zunubai na, an binne shi, ya tashi daga matattu a rana ta uku kuma yanzu yana rayuwa har abada a hannun dama na Allah don yin roko ga waƙanda ke cikin Jikin Kristi, Cocinsa, rayayyen halitta, ba wata kungiya ba.

Abin da Yesu ya yi mana ana kiransa “bisharar” wato “bishara”! A cikin Markus, Yesu ya gaya mana dole ne mu gaskanta wannan bisharar don samun ceto.

Markus 16: 15-16 - "Ku tafi cikin dukan duniya, ku yi wa'azin bishara ga dukan halitta.

Wane labari ne! Allah a cikin surar mutum, cikin Yesu Banazare, ya sha jaraba da yawa amma bai yi zunubi ba!

1 Bitrus 2:21 - "Don wannan an kira ku, domin Almasihu ya sha wuya dominku, ya bar muku misali, domin ku bi sawunsa."

Ya yi alamu da mu'ujizai da yawa don tabbatar da Allahntakarsa.

Yohanna 20: 30-31 - "Yesu ya yi wasu mu'ujizai da yawa a gaban almajiransa, waƙanda ba a rubuce cikin littafin nan ba: Amma an rubuta waƙannan domin ku gaskata Yesu shi ne Almasihu, Dan Allah, domin ta wurin ba da gaskiya ku sami rai cikin sunansa."

Ya mutu dominmu - hadaya ga Allah domin dukan zunubanmu!

Ibraniyawa 1:10-14 – “Ya kuma ce, “Tun farko, ya Ubangiji, ka kafa harsashin ginin duniya, sammai kuma aikin hannuwanka ne, za su lalace, amma ka dawwama, dukansu za su shuɗe kamar riguna, za ka naɗe su kamar riga, za a sāke su kamar tufa, amma kai ka zauna ɗaya, shekarunka kuma ba za su kare ba.

“Ga wanne daga cikin mala’iku Allah ya taɓa ce wa, ‘Zauna a hannun damana, har in sa makiyanka matashin sawayenka?”

A karshe, an tashe shi daga matattu, yana tabbatar da cewa shi Dan Allah ne.

Romawa 1: 4-5 - "Wanda ta wurin Ruhu Mai Tsarki aka shelanta da ikon zama Dan Allah ta wurin tashinsa daga matattu: Yesu Kristi Ubangijinmu, ta wurinsa da kuma saboda sunansa, muka sami alheri da manzanci, mu kira mutane daga cikin dukan al'ummai zuwa ga biyayya da ke zuwa daga bangaskiya."

1 Korinthiyawa 15: 1 - "Yanzu, 'yan'uwa, ina so in tunatar da ku bisharar da na yi muku wa'azi, wadda kuka karɓa, kuma a kanta kuka tsaya." Wani labari mai ban mamaki!

Dole ne in tuba daga zunubaina.

Yesu ya ce a cikin Luka 13:3, "... in ba ku tuba ba, dukanku ma za ku halaka." Ko dai tuba ne ko halaka; zabin namu ne. Ayyukan Manzanni 17:30 ya ce: "Hakika waɗannan lokutan jahilci Allah ya kyale, amma yanzu ya umarci dukan mutane a ko'ina su tuba." Duk mutane a ko'ina, da kuma kai da ni, Allah ya umarce su da su tuba. Tuba daga me? Tuba daga zunubanmu. Ku tuba daga rashin cika hidima da bin duk abin da Allah ya ce. Allah yana rokon mu da mu tuba. Yana son mu juyo gare shi. Ya gaya mana a cikin 2 Bitrus 3:9: "Ubangiji ba ya jinkiri ga alkawarinsa, kamar yadda waɗansu mutane suke ɗauka, amma yana hakuri da mu, ba ya nufin kowa ya lalace, sai dai kowa su tuba." Allah yana so mu tuba domin mu tsira. Yana haquri a garemu. Amma a karshe, lokacinmu zai kare. Muddin muka daina tuba, to haka zuciyarmu ke yi.

Tuba ba wai kawai yin nadama bane. 2 Korinthiyawa 7:10 ta ce: "Gama bakin ciki na Allah yana haifar da tuba zuwa ceto, ba kuwa a yi bakin ciki ba: amma bakin cikin duniya mutuwa ne." Tuba ita ce canjin zuciya da canjin tunani. Dole ne mu yanke shawara mu daina rayuwa ta hanyarmu mu fara rayuwa ta hanyar Allah. Yana nufin cewa za mu bauta wa Allah da dukan karfinmu kuma mu yi duk abin da ya ce. Matta 22:37 Yesu ya ce masa, "Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka, da dukan ranka, da dukkan azancinka." A wasu kalmomi, dole ne mu yi shi tare da dukan halittarmu.

Romawa 2:4 ta ce, "Alherin Allah yana kai ku ga tuba." Allah ya yi mana alheri, kuma wannan ya kamata ya sa mu so mu faranta masa rai ta kowace hanya. Allah, domin kaunarsa gare mu, ya yi mana da yawa, kuma saboda wannan mun karanta a 1 Yohanna 4:19 cewa, "Muna kaunarsa, domin shi ya fara kaunace mu." Wannan zai sa mu so mu tuba kuma mu yi dukan abubuwan da ya ce mu yi, in ba haka ba, ba ma kaunar Allah. Yesu ya ce a cikin Yohanna 14:24, "Wanda ba ya kaunata, ba ya kiyaye maganata."

Kuna son Allah? Idan kun yi, za ku so ku yi duk abin da ya ce. A cikin Yohanna 14:15 Yesu ya ce, "Idan kuna kaunata, ku kiyaye dokokina." Shin kana shirye ka nuna kaunarka ga Allah ta wurin tuba? Ta wurin watsi da dukan zunubanku da rashin biyayya? Ta wurin yanke shawarar cewa za ka ba da ranka ga bin Yesu da kuma yi masa biyayya? Yesu ya ce: "Dukan wanda ke so ya bi ni, bari shi yi musun kansa, shi ɗauki gicciyensa, shi bi ni" (Markus 8:34). Shin ka yanke shawarar cewa ba ka son yin zunubi kuma? Idan haka ne, yanzu kuna shirye ku kasance da haɗin kai da Kristi.

Dole ne in furta Yesu

Yesu yana so mu furta shi a gaban mutane. A cikin Matta 10:32-33 ya ce: "Saboda haka duk wanda ya shaida ni a gaban mutane, ni ma zan shaida shi a gaban Ubana wanda ke cikin sama: amma duk wanda ya yi musun sanina a gaban mutane, ni ma zan yi musunsa a gaban Ubana wanda ke cikin sama." Idan muka yi musun Almasihu za mu yi hasara. Kada mu ji kunyar shaida wa wasu mutane cewa mun gaskata cewa Yesu Kristi Dan Allah ne. Yesu ya ce a cikin Markus 8: 38: "Gama duk wanda ya ji kunyar ni da maganata a cikin wannan tsarar mazinata da mai zunubi, Dan Mutum

kuma za ya ji kunyarsa sa'ad da ya zo cikin ɗaukakar Ubansa tare da mala'iku tsarkaka." Idan har yana jin kunyar mu hakan yana nufin za a bata.

Akwai misalan mutane da yawa na furta bangaskiyarsu ga Kristi a cikin Littafi Mai-Tsarki. Ana samun ɗaya a cikin Matta 16:16-17, "Simon Bitrus ya amsa ya ce, "Kai ne Almasihu, Ɗan Allah Rayayye." Yesu ya amsa ya ce masa, "Albarka tā tabbata gare ka, Saminu Baryona, gama nama da jini bai bayyana maka wannan ba, amma Ubana wanda ke cikin sama." Kristi ya ji ɗaɗin iƙirari na Bitrus kuma zai kasance tare da namu ma.

A Ayyukan Manzanni 8: 36-37 wani mutum ya yi tambaya, "Duba ga ruwa, me ya hana a yi mini baftisma? Sa'an nan a cikin aya ta 37, "Sai Filibus ya ce, 'Idan ka gaskata da dukan zuciyarka za ka iya.' Ya amsa ya ce, 'Na gaskata Yesu Kristi Ɗan Allah ne.'" Wannan furci mai kyau kenan.

Amma akwai kari. Ba mu furta cewa Yesu shi ne Almasihu, Ɗan Allah kaɗai ba, muna kuma shaida Shi a matsayin Ubangijinmu. "... Idan ka shaida da bakinka Yesu Ubangiji ne, kuma ka gaskata a zuciyarka cewa Allah ya tashe shi daga matattu, za ka sami ceto." Romawa 10:9. Muna kiransa a matsayin shugabanmu, mamallakinmu, mai mulki, shugabanmu, shugabanmu, wanda yake da dukkan iko akan rayuwarmu. Wata rana kowa zai yi wannan iƙirari – "...cewa kowace gwiwa ta rusuna bisa sunan Yesu, na sama, da na duniya, da na karkashin duniya, kuma kowane harshe ya shaida Yesu Kristi Ubangiji ne, domin ɗaukaka Allah Uba." (Filibbiyawa 2:10-11) Amma ga wasu, zai makara.

Shin kana shirye ka furta wa wasu cewa ka gaskata cewa Yesu shine Almasihu Ɗan Allah Rayayye kuma yanzu shine Ubangiji da Jagoran rayuwarka?

Dole ne a nutse ni

Ayyukan Manzanni 2:38– "Ku tuba, a yi wa kowane ɗayanku baftisma cikin sunan Yesu Kiristi domin gafarar zunubai; kuma za ku karbi kyautar Ruhu Mai Tsarki." Za a yi mana baftisma (baftisma), domin mu sami gafarar dukan zunubanmu.

Ayyukan Manzanni 22:16"Yanzu me kuke jira? Tashi, a yi muku baftisma, ku wanke zunubanku, kuna kira ga sunan Ubangiji."

Sharhi: Bayan shelar cewa Yesu Allah ne a cikin surar mutum da kuma kiran Allah ya gafartawa sa'an nan ta wurin yin nutsewa cikin ruwa, baftisma, Allah yana wanke zunuban mutum ta wurin jinin Kristi - BA ruwa ba. Yin kira ga sunan Ubangiji yana nufin a kira shi ya yi aiki.

Yin kira ga sunan Ubangiji, rokonsa ya gafarta mana, ya wanke zunubanmu, ya cece mu!

1 Bitrus 3:21– "Da yake daidai da wancan (masu-rai takwas ceto da ruwa a cikin jirgin), baftisma yanzu cece ku - ba kawar da datti daga jiki ba, amma roko ga Allah domin lamiri mai kyau ta wurin tashin Yesu Kristi daga matattu. Baftisma, a cewar Bitrus, ba tsarkakewa ba ne na datti daga jiki na zahiri. Maimakon haka, baftisma da ke cece mu ' roko' (roko) ne ga Allah don lamiri mai kyau.

Baftisma addu'a ce, roko, rokon Allah don tsarkakewa ta ciki na rai mai laifi. Saboda haka, baftisma cikin Almasihu shine addu'ar mai zunubi na gaskiya na Littafi Mai Tsarki.

Menene ya cece mu daga zunubanmu? Jinin Yesu! Yaushe jinin Yesu zai cece mu? Lokacin da muka kira Allah ya tsarkake mu ta wurin baftisma! To, ina ne ikon ceto? Yana cikin jinin fansa na Kristi. (Tashin Yesu Kiristi shine lamarin da ya tabbatar da darajar mutuwar sa akan giciye.) Bangaskiya - baftisma yana danganta mu da mutuwa, binnewa da tashin Almasihu.

Yin baftisma “cikin mutuwar sa” da kuma “haɗu da shi cikin tashinsa daga matattu” (Romawa 6:3-5) shine yadda ceto ke zuwa gare mu cikin baftisma.

Ceto, gafarar zunubai, wanda ke zuwa ta wurin haɗin kai, (suhuntawa), tare da Allah cikin Almasihu ana ba da shi lokacin da amintattun zukanmu suna rokon Allah don samun lamiri mai kyau. Muna yin haka sa'ad da aka yi mana baftisma, (baftisma). Baftisma bangaskiya ce ta kuka, addu'a, ga Allah domin ya cece mu bisa mutuwar Almasihu akan giciye, hadaya ta fansa. Kuna bukatar yin baftisma?

Dole ne in kasance da aminci har mutuwa

Kolosiyawa 1:21-23— “Kuma ku, da ku da ku ke bare, makiyanku a cikin tunaninku ta wurin mugayen ayyuka, amma yanzu ya sulhunta cikin jikin jikinsa ta wurin mutuwa, domin ya mika ku tsarkaka, marasa aibu, da abin zargi a gabansa;

Wahayin Yahaya 2:10“Ka kasance da aminci har mutuwa, ni kuwa in ba ka rawanin rai.”

Wannan takaitaccen bayanin nufin Allah ne ga rayuwarka. Waɗanda suka shiga cikin hanyar Kristi suna yin dukan rayuwarsu suna neman kamala, suna shirya wa rai madawwami wanda masu ceto za su more a gabansa. Yanzu dole ne ku yanke shawara. Kowannenmu zai zabi namu makoma ta har abada. Wanne shawara za ku kasance?

Matta 7: 13-14 - "Ku shiga ta kunkuntar kofa, gama kofa tana da faɗi, hanyar da take kaiwa zuwa hallaka kuma akwai da yawa waɗanda suke shiga ta wurinta. Domin kunkuntacciyar kofa ce hanyar da take kaiwa zuwa rai, akwai kaɗan masu samunta."

Gayatar Allah Zuwa Duniya

Matiyu 11:28-30“Ku zo gareni, dukanku da kuke wahala, masu-nauyin kaya kuma, ni kuwa in ba ku hutawa.

1 Korinthiyawa 2:9-11— “Amma kamar yadda yake a rubuce cewa, Ido bai taɓa gani ba, kunne bai ji ba, ba su kuwa shiga cikin zuciyar mutum abubuwan da Allah ya tanadar wa waɗanda suke kaunarsa ba. Amma Allah ya bayyana mana su ta wurin Ruhunsa.

Matiyu 28:18-20– “Yesu kuma ya zo ya yi magana da su, ya ce, ‘An ba ni dukan iko cikin sama da kasa. Saboda haka ku tafi, ku almajirtar da dukan al’ummai, kuna yi musu baftisma da sunan Uba, da Da, da na Ruhu Mai Tsarki, kuna koya musu su kiyaye dukan iyakar abin da na umarce ku, ga shi kuwa, ina tare da ku kullum, har matuƙar zamani. Amin.”

Markus 1:14-15– Yesu ya zo kasar Galili yana wa’azin bisharar Mulkin Allah, yana cewa, *“Lokaci ya yi, Mulkin Allah kuma ya kusato.*

Matta 6: 33-34 - "Amma ku fara neman mulkin Allah, da adalcinsa, dukan wadannan kuma za a kara muku.

Romawa 6:16-19“Ba ku sani ba, wanda kuke miƙa kanku bayi domin yin biyayya, ku bayinsa ne da kuke yi wa biyayya, ko na zunubin mutuwa, ko kuwa na biyayyar da ke kai ga adalci?

“Gama kamar yadda kuka gabatar da gabobinku bayin kazanta, na fasikanci da ke kawo karin mugunta, haka nan ku miƙa gabobinku bayin adalci zuwa tsarki.”

Ayyukan Manzanni 4: 10-12“Bari ku sani, da dukan jama'ar Isra'ila, da sunan Ubangiji Yesu Almasihu Banazare, wanda kuka gicciye, wanda Allah ya tashe shi daga matattu, ta wurinsa ne mutumin nan yana tsaye a gabanku da lafiya. Wannan shi ne dutsen da ku magina suka ki, wanda yake da shi

zama babban ginshikin.' Kuma babu ceto a cikin waninsa: gama babu wani suna karkashin sama da aka bayar cikin mutane wanda dole ne mu sami ceto.”

Kammalawa Babu Garanti na Gobe

Abin takaici shine babu wanda zai rasa Aljanna kuma ya sami wuta. Zabi namu ne. Muna da 'yancin sanin makomarmu ta har abada. Idan Aljanna ta kasance wurin da aka tanadar wa mutanen da aka tanadar, to Jahannama wuri ne da aka tanadar wa mutanen da ba su shirya ba.

2 Korinthiyawa 6:2“Duba, yanzu ne lokacin karbe; ga shi, yanzu ne ranar ceto.”

Yohanna 15:10– “Idan kun kiyaye umarnaina, za ku zauna cikin kaunata, kamar yadda na kiyaye umarnan Ubana, na kuma zauna cikin kaunarsa.”

Wadanda “Cikin Almasihu” da ke rayuwa har zuwa BAYANI dole ne su san jarabobin da Iblis yake sa musu kullum kamar yadda akwai misalai a cikin Tsohon Alkawali da Sabon Alkawari na 'ya'yan Allah na rashin biyayya ga Allah da komawa cikin hanyoyin duniya.

Wadanda “ba sa cikin Kristi” suna bukatar su yi la’akari da gaske:

Menene Littafi Mai-Tsarki Ya Ce Game da Yadda Ake Samun Cikin Kristi?

Ji – Yi nazari sosai kuma ku karanta abin da Kristi ya koyar domin su Kalmomin rayuwa ne.

fahimta

- Dukan mutane, maza da mata, masu zunubi ne domin sun fi bin hanyoyin Allah da dokokinsa na adalci
- Zunubin da ba a gafarta masa ba zai haifar da mutuwa ta har abada
- Dole ne a gafarta wa mutum ya sami rai madawwami tare da Allah
- Kristi ne kadai hanyar da za a gafarta mini daga dukan zunubaina

Yi imani -Yesu Allah ne kuma shi ne

- Ya zo duniya da jikin mutum kamar Yesu Banazare
- Ya zauna a cikin maza
- Da son rai ya ba da rayuwarsa ta jiki marar zunubi a matsayin cikakkiyar hadaya domin zunubaina, ana gicciye shi
- An binne shi
- Allah ya tashe shi daga kabari a rana ta uku
- Ya bayyana ga daruruwan bayan tashinsa daga matattu
- Komawarsa zuwa sama don zama tare da Uba almajiransa sun shaida

Tuba -Canja daga zunubi da rashin biyayya zuwa dogara da biyayya

Furta -Ka yarda da imaninka cewa Yesu Dan Allah ne.

Nema -Ku roki Allah ya gafarta muku zunubanku

mutu –Ka kashe rayuwarka ta dā, ta zunubi, ta duniya

A binne -Ka sa mataccen rayuwarka na zunubi cikin kabari na baftisma ta wurin nutsar da ruwa cikin mutuwar, yana barin Allah ya tashe ka daga kabari a matsayin sabuwar halitta mai tsabta.

Karba -Ruhu Mai Tsarki a matsayin ajiya yana ba da tabbacin abin da ke zuwa

zama -A matsayin sabon Kirista, Allah ya kara ku, a matsayin dansa na reno, ga sauran yaran cikin Cocin Kristi.

Rayuwa -Ku ci gaba da rayuwa da aminci da biyayya ga Kristi da koyarwar manzanni "... Ina rokonku ku yi rayuwar da ta dace da kiran da kuka karba, ku zama masu tawali'u da tawali'u, ku yi hakuri, kuna hakuri da junanku cikin kauna. (Afisawa 4:1-3) Dauki Mataki – "Lokaci Da Ya dace" Yanzu ne.

Yau ce Ranar Ceto!

Tambayoyi

1. Allah ya ba dukkan mutane a
a. ____ Jiki

- b. ____ rai
- c. ____ Ruhu
- d. ____ Duk abubuwan da ke sama
- e. ____ Jiki da Ruhi

2. Mutum ya mutu sau ɗaya bayan haka ya zo da hukunci. Gaskiya ____ Karya ____

3. Ruhin mutum shine lamirinsa (saninsa).

Gaskiya ____ Karya ____

4. Ruhun mutum Allah ne yake ba da shi kuma zai koma gare shi lokacin da mutum ya mutu mutuwar jiki. Gaskiya ____ Karya ____

5. Alkawarin da Allah ya yi da Bani Isra'ila ya gafarta musu zunubansu ta wurin hadayar bijimai da awaki.

Gaskiya ____ Karya ____

6. A cikin mafarki mala'ikan Allah ya gaya wa Yusufu cewa Maryamu, a'a, za ta haifi da da Ruhu Mai Tsarki kuma zai ceci mutane daga zunubansu.

Gaskiya ____ Karya ____

7. Yohanna Mai Baftisma ya shaida cewa Yesu Ɗan Rago na Allah ne wanda zai ɗauke zunuban duniya.

Gaskiya ____ Karya ____

8. Yesu ya ce “Ni ne Hanya, Ni ne Gaskiya, Ni ne Rai.” Gaskiya ____ Karya ____

9. Lokacin da Yesu ya mutu ransa ya tafi Hades, wurin zama na rayukan matattu na zahiri. Gaskiya ____ Karya ____

10. Lokacin da aka ta da Kristi daga matattu, ya buɗe kofofin Aljanna na Hades yana 'yantar da duk waɗanda ke wurin.

Gaskiya ____ Karya ____

11. Lokacin da Kristi ya hau zuwa sama, ya jagoranci rayuka masu adalci da aka kama a cikin Aljanna ta gefen Hades zuwa sama don su kasance tare da shi? Gaskiya ____ Karya ____

12. Yesu ya ce Kofofin Hades ba za su yi nasara a kan Jikin muminai, masu amana da masu biyayya, Cocinsa ba. Gaskiya ____ Karya ____

13. Da yake magana da Kiristocin Tasalonika Bulus ya gaya musu cewa Kristi ya mutu domin wadanda suke biyayya ga Kristi, ko a raye ko matattu sa'ad da ya zo, su rayu tare da shi. Gaskiya ____ Karya ____
14. Hawan Kristi zuwa sama domin ya kasance tare da Ubansa:
- ____ Shugabannin Yahudawa
  - ____ Babu masu shaida hawan sa
  - ____ Almajiransa
15. Rayukan dukan mutane da aka yi masu adalci ta wurin jinin Kristi za su zauna tare da Allah har abada a cikin sama yayin da rayukan marasa adalci, masu tawaye da miyagu, za su sami wurin zama a cikin jahannama na har abada da aka shirya domin Iblis. Gaskiya ____ Karya ____
16. Mutanen da suka ji sakon Allah na sulhu (bishara ta Kristi) sun canza daga salon rayuwa na yanzu (tuba) kuma aka yi musu baftisma (na nutsar da su) an ba su Ruhu Mai Tsarki ya zauna a cikinsu. Gaskiya ____ Karya ____
17. Lokacin da Kristi ya dawo cikin gajimare (zuwa ta biyu) wadanda ke zaune cikin Kristi za su sadu da shi a iska.
Gaskiya ____ Karya ____
18. Shin wajibi ne mutum ya gane cewa shi mai zunubi ne don neman gafara? Gaskiya ____ Karya ____
19. Bisa ga nassi kowa ya yi zunubi. Gaskiya ____ Karya ____
20. Ana ceton mutane ta hanyar
- ____ Alheri ta wurin bangaskiya da biyayya.
  - ____ Alheri
  - ____ Rayuwa mai kyau da dabi'a.
21. Hanyoyi nawa ne zuwa ceto?
- ____ Da yawa
  - ____ Daya
  - ____ Ba a fada a cikin Nassosi ba
22. Tuba ita ce
- ____ nadamar aikin da ba a so
  - ____ sauyin zuciya, tunani da salon rayuwa
23. Baftisma cikin Kristi rokon mutum ne ga Allah don gafara domin Allah ya yi aiki ta wurin jinin Kristi da aka bayar a matsayin cikakkiyar hadaya domin zunubi. Gaskiya ____ Karya ____

24. "IF" a cikin Kolosiyawa 1:22 yana nufin zai yiwu mutum bai kasance da aminci ba. Gaskiya ____
Karya ____

25. Kowane mutum ko Kirista ko wanda ba Kirista ba yana rayuwa don:

a. ____ Ko dai rai na har abada ko kuma Mutuwa ta har abada

b. ____ Haka kuma kamar yadda kowa zai tsira

c. ____ Haka kuma kamar yadda dawwama baya yi